

UMEÅ UNIVERSITET

INSTRUKTION FÖR UMEÅ MARINA FORSKNINGSCENTRUM

Typ av dokument:	<i>Instruktion</i>
Datum:	2023-08-18
Dnr:	FS 1.1-1513-23
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2023-08-18 – tills vidare
Område:	Organisation, delegation och beslutsstruktur
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Instruktion för Umeå marina forskningscentrum (FS 1.1-681-20) fastställd av rektor 24 mars 2020.

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1.	Beskrivning.....	3
2.	Bakgrund	3
3.	Instruktion.....	5
3.1.	Namn.....	5
3.2.	Organisationsform samt omprövning av organisationsform	5
3.3.	Organisatorisk tillhörighet.....	5
3.4.	Organisationsenhetskod	5
3.5.	Föreståndare och rådgivande grupp	5
3.5.1.	Föreståndare.....	5
3.5.2.	Rådgivande grupp	6
3.6.	Finansiering.....	7
3.7.	Facklig samverkan.....	7
3.8.	Administrativt stöd	7
3.9.	Uppdrag	7
3.10.	Uppföljning.....	8

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Umeå marina forskningscentrum (härefter även benämnd som "UMF") ska utgöra ett kunskaps- och resurscentrum för universitet och samhälle avseende marin forskning, undervisning och miljöanalys, med ett särskilt fokus på Bottniska viken och Arktis. UMF ska vara en nationell och internationell mötesplats för marina forskare och studenter, tillhandahålla marin infrastruktur av hög klass, och bidra till en uppbyggnad i omfång och kvalitet av den marina forskningen och utbildningen vid Umeå universitet. Dessutom ska kunskap från marin forskning och miljöanalys om havets ekosystem och tillstånd på ett ändamålsenligt sätt snabbt spridas i samhället. På kort sikt ska lokala, regionala och nationella myndigheter inom havsmiljöområdet få vetenskapliga data och rådgivning som beslutsunderlag för att skapa en god havsmiljö. På lång sikt ska långa ekologiska tidsserier skapas för miljö- och klimatforskningen.

2. Bakgrund

Norrbylaboratoriet invigdes 1985 med syfte att erbjuda marin forskningsinfrastruktur i Bottniska viken som laboratorier, tråghallar, båtar och fartyg. En mätstation för vattenmassan liksom flera stationer för regelbunden provtagning av bottendjur fanns i Örefjärden sedan tidigare, finansierad av Naturvårdsverket.

Umeå marina forskningscentrum (UMF) inrättades 1989 vid Umeå universitet av regeringen, samtidigt som motsvarande centra inrättades vid universiteten i Stockholm och Göteborg. Uppdraget innebar att bedriva naturvetenskaplig forskning och utbildning samt att utföra mätningar för miljökontroll på uppdrag av främst statliga myndigheter. Dessutom ingick informationsspridning om forskning och forskningsresultat.

År 2008 inrättades Havsmiljöinstitutet (HMI) för att säkerställa vetenskaplig rådgivning med bred förankring till samhället för en god havsmiljö. Där ingick tvärvetenskaplig analys och syntes av havsmiljöns tillstånd och utveckling samt kommunikation om havet som livsmiljö och dess tillstånd. Havsmiljöinstitutets uppdrag skulle bygga på och fördjupa samverkan mellan de tidigare marina centrumen vid universiteten i Göteborg, Stockholm och Umeå, som vid HMI:s inrättande skulle upphöra.

År 2009 återinrättades UMF igen med uppgift att ansvara för marin infrastruktur och stödja marin forskning och utbildning. Det ingick också att vara värd för HMI:s enhet vid Umeå universitet och utföra miljöövervakningsuppdrag från statliga myndigheter. År 2015 kom en ny instruktion för HMI som gav en friare formulering om tvärvetenskaplig rådgivning till havsmiljöförvaltande myndigheter och en tydligare avgränsning mellan marin forskning och havsmiljöförvaltning. Samverkan utvidgades också till att omfatta Sveriges lantbruksuniversitet och Linnéuniversitetet. Umeå universitet har därmed ett regeringsuppdrag att bidra till kunskapsförsörjningen till samhället om miljötilståndet i havet.

UMF:s uppdrag medför omfattande samverkan med universitet och organisationer på nationell och internationell nivå, samt myndigheter på nationell nivå. Ansvar för forskningsinfrastruktur innebär samverkan med olika institutioner vid Umeå universitet såväl som andra universitet och högskolor längs Bottniska vikens kust. Miljöövervakningsuppdragen medför samverkan med Havs- och Vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Vattenmyndigheter, Länsstyrelser, Sveriges

UMEÅ UNIVERSITET

meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Kustbevakningen och Sjöfartsverket m.fl.

Verksamheten vid HMI regleras via regeringsuppdraget (III:5), en arbetsordning utfärdad av rektorerna för de fem lärosätena (Dnr. UMF1.2-85-16, 2016-05-03) samt en avsiktsförklaring mellan dekanerna vid fyra av de i samarbetet ingående lärosätena (Dnr. G 11 2264/08), januari 2009). Detta innebär ett tätt samarbete med Göteborg universitet, Stockholms universitet, Linnéuniversitetet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Utöver vad som anges i denna instruktion styrs verksamheten också av vad som anges i nedanstående dokument:

- Regeringsbeslut U2008/3167/UH Uppdrag att inrätta ett Havsmiljöinstitut
- Avsiktsförklaring om samarbete inom ramen för Havsmiljöinstitutet mellan Dekaner (Dnr. G11 2264/08, januari 2009)
- Göteborgs universitet Dnr G11 2264/08 Avsiktsförklaring om samarbete inom ramen för Havsmiljöinstitutet
- Stockholms universitet Dnr 301-2088-09 Avsiktsförklaring avseende infrastruktur för marin forskning och övervakning.
- Regeringsbeslut U2015/05570/UH Uppdrag att samarbeta under benämningen Havsmiljöinstitutet
- Arbetsordning Havsmiljöinstitutet (Dnr. FS 1.2.2-1174-16, 2016-05-03), Överenskommelse mellan rektorer för fem lärosäten.

Denna instruktion fastställer organisationsform och organisatorisk tillhörighet för UMF som en arbetsenhet inom den Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten. Vidare anger instruktionen uppdrag samt former för beslutsfattande samt verksamhetens utvärdering.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Instruktion

3.1. Namn

Arbetsenhetens svenska benämning ska vara

Umeå marina forskningscentrum

Arbetsenhetens engelska benämning ska vara

Umeå Marine Sciences Centre

När det är lämpligt att använda förkortning används UMF för både den svenska och engelska benämningen. Förkortningen bör bara användas när mottagaren kan anses förstå vad förkortningen innebär.

Avsändaren *Havsmiljöinstitutet, enheten vid Umeå universitet (HMI-Umu)* används där det är relevant. På engelska används då avsändaren *The Swedish Institute for the Marine Environment, Unit at Umeå University (HMI-UmU)*.

3.2. Organisationsform samt omprövning av organisationsform

UMF ska organiseras som en arbetsenhet.

Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten ska senast 31 december 2024 ompröva om verksamheten fortsatt bör bedrivas i samma form eller om arbetsenheten bör ombildas eller avvecklas. Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten ska senast 30 juni 2024, efter samråd med rektor, informera föreståndaren om närmare kriterier och anvisningar för omprövningen.

3.3. Organisatorisk tillhörighet

UMF ingår i Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten.

3.4. Organisationsenhetskod

UMF har organisationsenhetskod 5016.

3.5. Föreståndare och rådgivande grupp

3.5.1. Föreståndare

Den dagliga verksamheten vid UMF ska ledas av en föreståndare som har det övergripande ansvaret för planering, ledning och samordning av verksamheten samt ekonomi- och personalansvar. Föreståndaren är vetenskaplig ledare för UMF. Föreståndarskapet är tidsbegränsat där utsedd person förordnas för en definierad verksamhetsperiod och har sin grundanställning vid en institution, enhet, eller motsvarande. Föreståndaren och dennes uppdragstillägg samt mandatperioden fastställs genom beslut av dekan. Mandatperioden för föreståndaren ska likställas med en mandatperiod för ett prefektförordnande och ska i normalfallet avse en period om fyra år. Vid ett omförordnande för en andra fyraårsperiod ska en utvärdering ske där båda parter har rätt att avsluta uppdraget.

Föreståndaren rapporterar till dekan. Föreståndaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler och riktlinjer vid Umeå universitet samt UMF:s verksamhetsplan, mål

UMEÅ UNIVERSITET

och uppdrag. Föreståndaren disponerar medel inom ramen för beslutad budget. Föreståndaren fattar de beslut som följer av rektors besluts- och delegationsordning och fakultetens vidaredelegationer. Föreståndaren fattar beslut vid regelbundna och protokollförda beslutsmöten enligt samma ordning som anges i *Arbetsordning för Umeå universitet* avseende prefekten som beslutsfattare.

Villkor för föreståndaren ska sättas med utgångspunkt (exempelvis vad gäller arvoden) i dokumentet *Villkor för akademiska ledningsuppdrag*.

3.5.2. Rådgivande grupp

Som rådgivande organ för UMF:s verksamhet ska det finnas ett råd. Rådet består av 7 ordinarie ledamöter och en suppleant för enhetens personal enligt nedan.

Kategori	Antal (suppleant)
Ordförande Väljs bland lärarrepresentanter från Umeå universitet.	
Lärarrepresentanter från det egna lärosätet Minst en bör vara från Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten.	2
Lärarrepresentant från annat lärosäte Bör representera ett akvatiskt ämnesområde.	1
Internationella representanter	2
Student Utses genom beslut av den studentkår som har Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten som verksamhetsområde. Bör representera utbildning på forskarnivå inom relevant inriktning.	1
Representant för de anställda på arbetsenheten, samt en suppleant Utses efter förslag från enhetens personal.	1 (1)
	7
Ständigt adjungerad Föreståndaren.	

Föreståndaren är huvudföredragande i rådet. Rådet ska sammanträda minst en gång per termin och därutöver när minst tre (3) ledamöter så önskar. Vid rådets möten ska det föras minnesanteckningar av en adjungerad sekreterare. Rådets mandatperiod fastställs i samband med beslut om ledamöter. Rådet utses genom beslut av dekan för perioder om 3 år och säkerställer därmed en kontinuitet relativt föreståndarperioderna.

Villkor och ersättningar för Gruppens externa ledamöter ska sättas i enlighet med *Regler för arvoden och ersättningar för ledamöter vid universitetets styrgrupper, kommittéer, råd och nämnder*.

Den rådgivande gruppen för UMF ansvarar för att vara rådgivande till föreståndaren i frågor angående:

- Verksamhetens övergripande inriktning och utveckling

UMEÅ UNIVERSITET

- Verksamhetsplan, budget och mål för verksamheten utifrån beslutat uppdrag

3.6. Finansiering

Arbetsenheten finansieras genom ett basanslag från Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet. Basanslaget baseras ursprungligen på de medel som avsattes för Umeå marina forskningscentrum i regleringsbrevet från regeringen 1989, samt en professor- respektive forskarassistenttjänst från dåvarande Naturvetenskapliga forskningsrådet. Del av det nationella anslaget till Havsmiljöinstitutet kan också bidra till finansieringen enligt beslut av HMI-kansliets föreståndare. Fakultetsbudgeten täcker kostnader för infrastruktur (t.ex. fartyg, båtar, laboratorier) och personal för att göra infrastrukturen tillgänglig för forskare och studenter. Budgeten täcker också kostnad för personal och drift för verksamheten inom regeringsuppdraget Havsmiljöinstitutet, definierat genom en avsiktsförklaring mellan de fyra lärosäten som ingår i detta regeringsuppdrag (se s. 2). Finansiering kan i övrigt ske genom externa uppdrag eller bidrag som tilldelas arbetsenheten. Behov av speciella satsningar äskas från Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten i samband med den årliga budgetberedningen.

3.7. Facklig samverkan

Facklig samverkan för UMF sker vid lokal samverkansgrupp (LSG).

3.8. Administrativt stöd

Enheten finansierar inom ramen för egen budget sitt administrativa stöd vad avser ekonomi- och personaladministration samt kommunikation. I första hand tillhandahålls det administrativa stödet genom personal anställd vid enheten. Därutöver kan administrativt stöd tillhandahållas genom överenskommelser med annan institution eller enhet. Lokalvård och tillhörande service för forskningsinfrastrukturen samt förläggning finansieras via lokalkostnadsavgiften. Där ingår extra stöd för drift av vattenanläggning för tråghallar, mesokosmanläggning, hamn och fartygsslip.

3.9. Uppdrag

UMF har nedanstående uppdrag. Det ska tillgodose Umeå universitets och Havsmiljöinstitutets behov av förvaltning av marin forskningsinfrastruktur, samt ge tekniskt stöd till marin forskning och utbildning, marin miljöanalys, kommunikation och samverkan med det omgivande samhället. Uppdragsspecifikationen är en syntes av dessa uppdrag.

- Ansvara för och främja tillgången till marin infrastruktur, såsom laboratorier, experimentlokaler, fartyg och båtar och annan dyrbar utrustning för marin forskning och utbildning, samt miljöanalys.
- Stödja inom- och tvärvetenskaplig marin forskning och utbildning.
- Främja en långsiktig kunskaps- och kompetensuppbyggnad inom det marina området.
- Verka för internationellt samarbete och god kommunikation inom marin forskning, undervisning och miljöanalys.
- På uppdrag av främst statliga myndigheter utföra marin miljöanalys och därmed skapa långa ekologiska tidsserier för miljö- och klimatforskning.
- Ta fram miljöanalyser och –synteser, även sådana av tvär- och mångvetenskapliga karaktär.
- Bistå myndigheter inom havsmiljöområdet med vetenskaplig kompetens och beslutsunderlag i havsmiljöfrågor.
- Utveckla tvär- och mångvetenskapliga kontaktnät inom och mellan lärosätena.

UMEÅ UNIVERSITET

- Öka medvetenheten om havet genom information om marin forskning och havets ekosystem
- Informera samhället om havets miljötillstånd och havet som resurs, samt på andra sätt främja kommunikation mellan universitet och samhälle.

3.10. Uppföljning

Vart fjärde år kan rektor göra en prövning om det fortfarande är aktuellt att driva arbetsenheten i dess nuvarande form. På anmodan av dekan vid den Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten ska föreståndaren då inlämna en redovisning av enhetens verksamhet och uppnådda mål, senast sex månader före utgången av respektive fyraårsperiod. Redovisningen ska beakta arbetsenhetens vetenskapliga innehåll, samverkan, mervärde och nyttiggörande. Om prövningen visar att arbetsenhetens inte ska fortsätta bedrivas i sin nuvarande form, ska den antingen ombildas eller avvecklas.